

Geconsolideerde winst- en verliesrekening (in miljoen euro)

Niet-geauditeerde, geconsolideerde cijfers volgens de boekhoudkundige regels van IFRS

	Q3 2017	Q3 2018	9M 2017	9M 2018
Omzet	593	539	1.803	1.647
Kostprijs van verkopen	(397)	(368)	(1.202)	(1.118)
Brutowinst	196	171	601	529
Verkoopkosten	(81)	(79)	(255)	(240)
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	(35)	(32)	(109)	(105)
Algemene beheerskosten	(40)	(42)	(126)	(128)
Waardevermindervingsverliezen op handels- en andere vorderingen, inclusief contractuele activa verbonden aan contracten met klanten	(2)	(2)	(1)	(3)
Overige bedrijfsopbrengsten	17	12	49	46
Overige bedrijfskosten	(24)	(21)	(60)	(46)
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten	31	6	99	53
Renteopbrengsten/(-kosten) - netto	(2)	(3)	(5)	(5)
Renteopbrengsten	-	-	1	1
Rentekosten	(2)	(3)	(6)	(7)
Overige financiële opbrengsten/(kosten) - netto	(6)	(8)	(23)	(26)
Overige financiële opbrengsten	4	(1)	9	2
Overige financiële kosten	(10)	(7)	(32)	(27)
Nettofinancieringslasten	(8)	(11)	(28)	(31)
Aandeel van de Groep in het netto-resultaat van geassocieerde deelnemingen - na winstbelastingen	-	(1)	-	(1)
Winst (verlies) voor belastingen	23	(5)	71	21
Winstbelastingen	(9)	-	(22)	(13)
Winst (verlies) over de verslagperiode	14	(5)	49	8
Winst (verlies) toewijsbaar aan:				
Aandeelhouders van de Onderneming	12	(5)	44	4
Minderheidsbelangen	2	1	5	4
Winst uit bedrijfsactiviteiten	31	6	99	53
Reorganisatiekosten en niet-recurrente resultaten	(9)	(15)	(14)	(28)
Recurrente EBIT	40	21	113	81
Gewone winst per aandeel (€)	0,07	(0,04)	0,26	0,02

Gedurende 2018 heeft de Groep het boekhoudkundig beleid dat ook in voorgaande jaren gold consequent toegepast, met uitzondering van de weergave van de winst- en verliesrekening en het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten. De weergave is gewijzigd ten gevolge van de toepassing van de nieuwe IFRS-standaard IFRS 9 'Financiële Instrumenten'. Volgens deze nieuwe standaard worden de waardevermindervingsverliezen op handels- en andere vorderingen nu weergegeven in de winst- en verliesrekening.

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten voor de negen maanden eindigend in september 2017 / september 2018 (in miljoen euro)

Niet-geauditeerde, geconsolideerde cijfers volgens de boekhoudkundige regels van IFRS

	9M 2017	9M 2018
Winst (verlies) van de periode	49	8
Niet-gerealiseerde resultaten		
Niet-gerealiseerde resultaten die geherklasseerd zijn naar de winst- en verliesrekening of in een volgende periode kunnen geherklasseerd worden naar de winst- en verliesrekening:		
Valutakoersverschillen:	(35)	(1)
Valutakoersverschillen voor buitenlandse activiteiten	(35)	(1)
Valutakoersverschillen die zijn overgeboekt naar de winst- en verliesrekening n.a.v. de afstoting van een buitenlandse activiteit	-	-
Nettowinst (-verlies) op de afdekking van de netto-investering in een buitenlandse activiteit	-	-
Winstbelasting op de nettowinst (-verlies) op de afdekking van de netto-investering in een buitenlandse activiteit	-	-
Kasstroomafdekkingen:	4	(14)
Effectief deel van veranderingen in de reële waarde van kasstroomafdekkingen	21	(8)
Nettoverandering in de reële waarde van kasstroomafdekkingen die is overgeboekt naar de winst- en verliesrekening	(4)	(5)
Verandering in de reële waarde die is overgeboekt naar de initiële boekwaarde van het ingedekte actief	(10)	(5)
Winstbelastingen	(3)	4
Niet-gerealiseerde resultaten die niet geherklasseerd worden naar de winst- en verliesrekening:	-	(2)
Investering gewaardeerd aan reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten – veranderingen in reële waarde ¹	-	(1)
Herwaardering van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	-	-
Winstbelastingen op de herwaardering van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	-	(1)
Niet-gerealiseerde resultaten over de periode, na winstbelastingen	(31)	(17)
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten toewijsbaar aan:	18	(9)
Aandeelhouders van de Onderneming	15	(13)
Minderheidsbelangen	3	4

¹ Gedurende 2018 heeft de Groep het boekhoudkundig beleid dat ook in voorgaande jaren gold consequent toegepast, met uitzondering van de weergave van de geconsolideerde winst -en verliesrekening ten gevolge van de toepassing van de nieuwe IFRS standaard, IFRS 9 'Financiële Instrumenten'. Deze standaard vereist dat in het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten de veranderingen van investeringen gewaardeerd aan reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten verschoven worden naar de sectie 'Niet gerealiseerde resultaten die niet geherklasseerd worden naar de winst- en verliesrekening.'

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten voor het kwartaal eindigend in september 2017 / september 2018 (in miljoen euro)

Niet-geauditeerde, geconsolideerde cijfers volgens de boekhoudkundige regels van IFRS

	Q3 2017	Q3 2018
Winst (verlies) van de periode	14	(5)
Niet-gerealiseerde resultaten		
Niet-gerealiseerde resultaten die geherklasseerd zijn naar de winst- en verliesrekening of in een volgende periode kunnen geherklasseerd worden naar de winst- en verliesrekening:		
Valutakoersverschillen:	(10)	-
Valutakoersverschillen voor buitenlandse activiteiten	(10)	-
Valutakoersverschillen die zijn overgeboekt naar de winst- en verliesrekening n.a.v. de afstoting van een buitenlandse activiteit	-	-
Nettowinst (-verlies) op de afdekking van de netto-investering in een buitenlandse activiteit	-	-
Winstbelasting op de nettowinst (-verlies) op de afdekking van de netto-investering in een buitenlandse activiteit	-	-
Kasstroomafdekkingen:	(4)	(3)
Effectief deel van veranderingen in de reële waarde van kasstroomafdekkingen	1	(3)
Nettoverandering in de reële waarde van kasstroomafdekkingen die is overgeboekt naar de winst- en verliesrekening	(4)	-
Verandering in de reële waarde die is overgeboekt naar de initiële boekwaarde van het ingedekte actief	(3)	-
Winstbelastingen	2	-
Niet-gerealiseerde resultaten die niet geherklasseerd worden naar de winst- en verliesrekening:	-	-
Investering gewaardeerd aan reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten – veranderingen in reële waarde ¹	-	-
Herwaardering van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	-	-
Winstbelastingen op de herwaardering van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	-	-
Niet-gerealiseerde resultaten over de periode, na winstbelastingen	(14)	(3)
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten toewijsbaar aan:	-	-
Aandeelhouders van de Onderneming	(1)	(8)
Minderheidsbelangen	1	-

¹ Gedurende 2018 heeft de Groep het boekhoudkundig beleid dat ook in voorgaande jaren gold consequent toegepast, met uitzondering van de weergave van de geconsolideerde winst -en verliesrekening ten gevolge van de toepassing van de nieuwe IFRS standaard, IFRS 9 'Financiële Instrumenten'. Deze standaard vereist dat in het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten de veranderingen van investeringen gewaardeerd aan reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten verschoven worden naar de sectie 'Niet gerealiseerde resultaten die niet geherklasseerd worden naar de winst- en verliesrekening.'

Geconsolideerde balansen (in miljoen euro)

Niet-geauditeerde, geconsolideerde cijfers volgens de boekhoudkundige regels van IFRS

	31/12/2017	01/01/2018 ⁽¹⁾	30/09/2018
Goodwill	509	509	523
Immateriële activa	80	80	91
Materiële vaste activa	190	190	187
Geassocieerde deelnemingen	5	5	4
Overige financiële activa	11	11	10
Handelsvorderingen	14	14	15
Vorderingen uit leaseovereenkomsten	55	55	77
Overige activa	6	6	5
Uitgestelde belastingvorderingen	115	115	119
<u>Vaste activa</u>	985	985	1.032
Voorraden	487	476	536
Handelsvorderingen	503	419	394
Contractuele activa verbonden aan contracten met klanten	-	105	122
Actuele vorderingen uit winstbelastingen	63	63	67
Overige belastingvorderingen	23	23	41
Vorderingen uit leaseovereenkomsten	30	30	18
Overige vorderingen	14	14	11
Overige activa	44	34	28
Derivaten	16	16	4
Geldmiddelen en kasequivalenten	68	68	95
Vaste active aangehouden voor verkoop	-	-	-
<u>Plottende activa</u>	1.248	1.248	1.317
<u>TOTAAL ACTIVA</u>	2.233	2.233	2.348

	31/12/2017	01/01/2018 ⁽¹⁾	30/09/2018
Maatschappelijk kapitaal	187	187	187
Uitgiftepremies	210	210	210
Ingehouden winsten	878	878	882
Overige reserves	(69)	(69)	(84)
Valutakoersverschillen	(8)	(8)	(10)
Herwaarderingsreserve (IAS19)	(923)	(923)	(924)
Eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders van de onderneming	275	275	261
Toewijsbaar aan minderheidsbelangen	32	32	33
Eigen vermogen	307	307	294
Verplichtingen wegens vergoedingen na uitdiensttreding	1.149	1.149	1.102
Overige personeelsbeloningen	13	13	15
Rentedragende verplichtingen	47	47	119
Voorzieningen	5	5	7
Uitgestelde belastingverplichtingen	21	21	21
Handelsschulden	4	3	2
Contractuele verplichtingen verbonden aan contracten met klanten	-	1	1
Overlopende rekeningen	2	2	1
Langlopende verplichtingen	1.241	1.241	1.269
Rentedragende verplichtingen	39	39	75
Voorzieningen	66	49	43
Handelsschulden	220	220	239
Contractuele verplichtingen verbonden aan contracten met klanten	128	145	173
Actuele verplichtingen uit winstbelastingen	53	53	44
Overige belastingverplichtingen	34	34	45
Overige te betalen posten	12	13	10
Personeelsbeloningen	128	128	135
Overige verplichtingen	3	2	14
Derivaten	2	2	6
Kortlopende verplichtingen	685	685	784
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN	2.233	2.233	2.348

(1) Gedurende 2018 heeft de Groep het boekhoudkundig beleid dat ook in voorgaande jaren gold consequent toegepast, met uitzondering van de weergave van de geconsolideerde balans die ten gevolge van de toepassing van de nieuwe IFRS-standaard, IFRS 15 'Opbrengsten uit contracten met klanten', gewijzigd is. De Groep heeft de nieuwe standaard IFRS 15 toegepast volgens de cumulatieve methode, waarbij het effect van eerste toepassing wordt getoond op 1 januari 2018. Dit betekent dat de Groep de nieuwe vereisten van de standaard niet toepast op vergelijkbare jaarperioden voorgesteld. De nieuwe standaard introduceert het concept van contractuele activa en verplichtingen verbonden aan contracten met klanten. Op 31 december 2017 zaten deze activa en verplichtingen vervat in andere rubrieken van de balans. Op 1 januari 2018 werden de 'Op te maken facturen' (84 miljoen euro) die voorheen begrepen waren in de rubriek 'Handelsvorderingen' geherklasseerd naar 'Contractuele activa verbonden aan contracten met klanten'. Herklasseringen vanuit de rubriek 'voorraad' naar Contractuele activa verbonden aan contracten met klanten bedragen 11 miljoen euro en hebben voornamelijk betrekking op werken in uitvoering. Herklasseringen vanuit Overige Activa naar Contractuele activa verbonden aan contracten met klanten bedragen 10 miljoen euro en betreffen contracten die de Groep afsloot met derde leveranciers voor de levering van ondersteunende diensten die de Groep in staat stellen om onderhoudscontracten te voldoen aan haar klanten. Langs de passiefzijde bevatten 'Contractuele verplichtingen verbonden aan klanten' op 1 januari 2018 'uitgestelde opbrengsten en vooruitbetalingen' ten belope van 128 miljoen, voorheen apart gepresenteerd in een aparte rubriek van de geconsolideerde balans alsook te betalen bonussen en kortingen aan klanten voor goederen en diensten verkocht gedurende de periode ten belope van 17 miljoen euro. Deze bonussen en kortingen aan klanten werden voorheen gepresenteerd onder omzet-gerelateerde voorzieningen.

Geconsolideerde kasstroomoverzichten (in miljoen euro) Niet-geauditeerde, geconsolideerde cijfers volgens de boekhoudkundige regels van IFRS

	2017 ytd Geherformuleerd ⁽¹⁾	2018 ytd	Q3 2017 Geherformuleerd ⁽¹⁾	Q3 2018
Winst (verlies) over de periode	49	8	14	(5)
Winstbelastingen	28	13	15	-
Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	-	1	-	1
Nettofinancieringskosten	22	31	2	11
Bedrijfsresultaat	99	52	31	6
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen	39	40	12	13
Overige niet-kaskosten	115	101	45	31
Wijziging in de voorraden	(73)	(82)	(1)	(26)
Wijziging in de handelsvorderingen	(6)	15	(6)	(18)
Wijziging in de contractuele activa verbonden aan contracten met klanten	-	(17)	-	(1)
Wijziging in de werkkapitaalactiva ⁽²⁾	(79)	(84)	(7)	(45)
Wijziging in de handelsschulden	10	21	(5)	17
Wijziging in de uitgestelde opbrengsten en ontvangen vooruitbetalingen	11	-	(16)	-
Wijziging in de contractuele verplichtingen verbonden aan contracten met klanten	-	29	-	6
Wijziging in de werkkapitaalverplichtingen ⁽²⁾	21	50	(21)	23
Wijziging in het werkkapitaal	(58)	(34)	(28)	(22)
Uitgaande kasstroom voor personeelsbeloningen	(141)	(155)	(32)	(53)
Uitgaande kasstroom voor voorzieningen	(11)	(19)	(1)	(4)
Veranderingen in de leaseportfolio	2	(10)	-	(1)
Veranderingen in ander werkkapitaal	(14)	5	(2)	6
Ontvangen kasstromen uit derivaten ter indekking van operationele activiteiten	-	16	-	16
Kasstromen uit bedrijfsactiviteiten	31	(3)	25	(9)
Betaalde belastingen	(14)	(16)	(7)	(6)
Nettokasstromen uit bedrijfsactiviteiten	(17)	(19)	18	(15)
Investeringsuitgaven	(29)	(31)	(11)	(10)
Ontvangsten uit de verkoop van immateriële activa en materiële vaste activa	3	9	-	2
Overnames	(2)	(20)	-	(7)
Ontvangen rente	1	2	-	1
Ontvangen dividenden	-	-	-	-
Nettokasstromen uit investeringsactiviteiten	(27)	(41)	(11)	(14)

	2017 ytd Geherformuleerd ⁽¹⁾	2018 ytd	Q3 2017 Geherformuleerd ⁽¹⁾	Q3 2018
Betaalde rente	(7)	(10)	(1)	(4)
Dividenden betaald aan minderheidsbelangen	(10)	(3)	-	(3)
Betaalde interesten en dividenden	-	(13)	-	(7)
Veranderingen in het eigen vermogen	-	-	-	-
Veranderingen in leningen	14	99	(3)	43
Ontvangsten uit / (betaling van) derivaten	-	(1)	-	(8)
Andere financieringsinkomsten / (-kosten)	-	(2)	-	(1)
Overige financieringskasstromen	(9)	-	3	-
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	(40)	83	(1)	28
Nettowijziging in geldmiddelen en kasequivalenten	(50)	23	6	(1)
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van de periode	127	67⁽³⁾	-	-
Nettowijziging in geldmiddelen en kasequivalenten	(50)	23	6	(1)
Impact van valutakoersverschillen	(3)	(5)	1	(1)
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	74	85⁽³⁾	5	(2)

1) Gedurende 2018 heeft de Groep de presentatie van het geconsolideerde kasstroomoverzicht gewijzigd door toevoeging van een aparte weergave van de volgende niet-kaskosten: afwaarderingen op voorraden, bijzondere waardeverminderingverliezen op handelsvorderingen, toevoegingen en terugnames van provisies en opgebouwde aan de periode toegewezen kosten voor personeelsbeloningen, toegezegdpensioenregelingen en andere personeelsplannen. Deze overige niet-kaskosten werden voorheen inbegrepen in wijzigingen van overige kortlopende activa en verplichtingen en veranderingen in langlopende en kortlopende voorzieningen en personeelsverplichtingen. Het management meent dat deze gewijzigde presentatie meer relevante informatie verschaft aan de lezer van de geconsolideerde financiële staten. De Groep heeft vergelijkende informatie van het voorgaande boekjaar aangepast.

2) Gedurende 2018 heeft de Groep het boekhoudkundig beleid dat ook in voorgaande jaren gold consequent toegepast met uitzondering van de weergave van de geconsolideerde balans en het geconsolideerd kasstroomoverzicht die beiden gewijzigd zijn tengevolge van de implementatie van IFRS 15 'Opbrengsten uit contracten met klanten'. De Groep heeft deze nieuwe standaard toegepast volgens de cumulatieve methode, waarbij het effect van eerste toepassing wordt getoond op 1 januari 2018. Dit betekent dat de Groep de nieuwe vereisten van de standaard niet toepast op vergelijkende jaarperiodes die worden voorgesteld. Tengevolge de wijzigingen van de nieuwe standaard IFRS 15, zijn de kasstromen uit wijzigingen van overige kortlopende activa en verplichtingen niet vergelijkbaar met 2017 omwille van het feit dat de kasinstromen en -uitstromen van contractuele activa en verplichtingen verbonden aan contracten met klanten voor 2017 vervat zaten in wijzigingen in voorraden, wijzigingen in handelsvorderingen en wijzigingen in overige kortlopende activa en verplichtingen. Meer informatie wordt verschaft in voetnoot 1 van de geconsolideerde balans.

3) Negatieve banksaldi zijn gepresenteerd in aftrek van kasmiddelen en voorheen inbegrepen in ontvangsten en terugbetalingen van leningen (31 december 2017: 1 miljoen euro/ 30 september 2018: 10 miljoen euro).

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het Eigen Vermogen (in miljoen euro)

Niet-geauditeerde geconsolideerde cijfers volgens de boekhoudkundige regels van IFRS

in miljoen euro	TOEWIJSBAAR AAN AANDEELHOUDERS VAN DE ONDERNEMING									TOEWIJSBAAR AAN MINDERHEIDSBELANGEN	TOTAAL EIGEN VERMOGEN
	Maatschappelijk kapitaal	Uitgiftepremie	Ingehouden winsten	Eigen aandelen	Reële waarde reserve	Afdekkingsreserve	Herwaardering van de netto-verplichting uit hoofde van de vaste doelregelingen	Valutakoersverschillen	Totaal		
Balans op 1 januari 2017	187	210	841	(82)	2	1	(976)	32	215	37	252
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de periode											
Winst (verlies) over de periode	-	-	44	-	-	-	-	-	44	5	49
Niet-gerealiseerde resultaten na winstbelastingen	-	-	-	-	-	4	-	(33)	(29)	(2)	(31)
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de periode	-	-	44	-	-	4	-	(33)	15	3	18
Transacties met aandeelhouders, rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen											
Dividenden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(10)	(10)
Totaal van transacties met aandeelhouders, rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(10)	(10)
Balans op 30 september 2017	187	210	885	(82)	2	5	(976)	(1)	230	30	260
Balans op 1 januari 2018	187	210	878	(82)	3	10	(923)	(8)	275	32	307
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de periode											
Winst (verlies) over de periode	-	-	4	-	-	-	-	-	4	4	8
Niet-gerealiseerde resultaten na winstbelastingen	-	-	-	-	(1)	(14)	(1)	(1)	(17)	-	(17)
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de periode	-	-	4	-	(1)	(14)	(1)	(1)	(13)	4	(9)
Transacties met aandeelhouders, rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen											
Dividenden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3)	(3)
Totaal van transacties met aandeelhouders, rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3)	(3)
Balans op 30 september 2018	187	210	882	(82)	2	(4)	(924)	(10)	261	33	294